

Крутова А. С.
д.е.н., професор,
завідувач кафедри фінансів, аналізу та страхування,
Харківський державний університет харчування та торгівлі, Україна;
e-mail:ankrutova@ukr.net

Нестеренко О. О.
к.е.н., доцент,
докторант кафедри фінансів, аналізу та страхування,
Харківський державний університет харчування та торгівлі, Україна;
e-mail:akseniya72@gmail.com

МУЛЬТИФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ОПИСУ ФІНАНСОВОГО КАПІТАЛУ В ІНТЕГРОВАНОМУ ЗВІТІ

Анотація. В статті здійснена групування теоретико–методичних концепцій щодо дослідження економічної сутності фінансового капіталу в розрізі монетарного, інституціонального, облікового та інвестиційного підходів. Доведено залежність ефективності процесу відтворення фінансового капіталу та його продуктивності від джерел його залучення. Визначено джерела формування фінансового капіталу та їх структуру. Проведено функціональний аналіз фінансового капіталу та обґрунтовано основні блоки показників інтегрованого звіту у розрізі функцій фінансового капіталу суб'єкта господарювання.

Ключові слова: фінансовий капітал, інтегрований звіт, функції фінансового капіталу, показники інтегрованого звіту.

Формул: 0; рис.: 1; табл.: 1; літ.: 17

Krutova A. S.
Dr. Ekon. Sciences, Professor
Head of the Department of Finance, analysis and insurance,
Kharkiv State University of Food Technology and Trade, Ukraine;
e-mail:ankrutova@ukr.net

Nesterenko O. O.
Cand. Econ Sciences, associate professor,
doctoral student of the Department of Finance, analysis and insurance,
Kharkiv State University of Food Technology and Trade, Ukraine;
e-mail:akseniya72@gmail.com

MULTIFUNCTIONAL MODEL OF FINANCIAL CAPITAL DESCRIPTION IN INTEGRATED REPORT

Abstract. The purpose of the article is to develop a multifunctional model of financial capital description that should become a methodological basis for evaluating the financial risks that arise in the business model of an enterprise in order to justify a set of indicators of the financial capital efficiency that needs to be disclosed in integrated reports. Theoretical and methodological concepts of the financial capital economic essence are systematized in the article in terms of monetary, institutional, accounting and investment approaches. The sources of financial capital involvement and their structure have been determined. The dependence of the financial capital reproduction efficiency and its productivity by the sources of its involvement has been proved. The main mission of the enterprise financial capital is substantiated as financial and investment provision of efficient and sustainable development of the entire economic system. The functional analysis of financial capital is carried out and the main blocks of indicators of the integrated report are distinguished in the context of the financial capital functions: operational, paying capacity ensuring, financial stability ensuring, investment, reproduction, profitability ensuring, social reputational.

Keywords: financial capital, integrated report, functions of the financial capital, integrated report indicators.

JEL Classification: M41

Formulas: 0; fig.: 1; tabl.: 1; bibl.: 17

Крутова А. С.

д.э.н., профессор,

заведующая кафедрой финансов, анализа и страхования,

Харьковский государственный университет питания и торговли, Украина;

e-mail: ankrutova@ukr.net

Нестеренко О. А.

к.э.н., доцент,

докторант кафедры финансов, анализа и страхования,

Харьковский государственный университет питания и торговли, Украина;

e-mail: akseniya72@gmail.com

МУЛЬТИФУНКЦИОНАЛЬНАЯ МОДЕЛЬ ОПИСАНИЯ ФИНАНСОВОГО КАПИТАЛА В ИНТЕГРИРОВАННОМ ОТЧЕТЕ

Аннотация. В статье осуществлена систематизация теоретико–методических концепций экономической сущности финансового капитала в разрезе монетарного, институционального, учетного и инвестиционного подходов. Доказана зависимость эффективности процесса воспроизводства финансового капитала и его производительности от источников его привлечения. Определены источники формирования финансового капитала и их структура. Проведен функциональный анализ финансового капитала и обоснованы основные блоки показателей интегрированного отчета в разрезе функций финансового капитала предприятия.

Ключевые слова: финансовый капитал, интегрированный отчет, функции финансового капитала, показатели интегрированного отчета.

Формул: 0; рис.: 1; табл.: 1; библи.: 17

Вступ. Масштаб, успішність і ефективність господарської діяльності бізнес–одиниці в будь–який період економічного розвитку визначає величина капіталу, яка виступає і головним вимірником її ринкової вартості. Крім того, саме капітал, незважаючи на умовність багатьох критеріїв його підрахунку, у всі часи виступає центральною категорією бухгалтерського обліку. Цілковито змістовно стосовно цього зазначає І.Й. Яремко, на думку якого науково–теоретичні розробки, спрямовані на адаптивний розвиток (формування) методологічної основи системи бухгалтерського обліку підприємства постіндустріального типу, повинні предметно базуватися на основоположній категорії «капітал», яка фундаментально визначатиме всі інші (похідні) поняття теорії обліку [1]. Схожою є думка і французького вченого Ш. Пангло, який зазначав, що бухгалтерський облік це прикладна політична економія, і як остання, маючи своїм предметом капітал, так точно всі поняття бухгалтерського обліку (природа рахунків, подвійний запис та ін.) повинні бути виведені з поняття капіталу. На думку науковця: «...Бухгалтерський облік – дзеркало капіталу, і тільки ця категорія дозволяє пояснити природу рахунків» [2, с.177.]. В той же час, цілком слушно відзначає лауреат Нобелівської премії П. Самуельсон, теорія капіталу – є одним з найскладніших розділів економічної теорії [3, с. 437.]. Зростаюча складність фінансово–економічних процесів та їх різноманіття в умовах прагнення суб'єктів господарювання до сталого розвитку вимагають інформаційного відображення змін величини і структури різних видів капіталу на різних стадіях кругообігу господарських засобів. Адекватна оцінка капіталу за умови, щоб всі його значущі компоненти знаходили відповідне їх ролі відображення у вартості компанії та ланцюгу її створення, має своєю основою насамперед повноцінний облік та опис цих компонентів в інтегрованій звітності.

Ключовим критерієм ефективності діяльності суб'єкта господарювання, який визначає її потенціал є фінансовий капітал. Оптимальна структура фінансового капіталу та його обсяг є основним показником, який враховується при прийнятті рішень стосовно

інвестування коштів в бізнес–модель суб'єкта господарювання. Форми фінансового капіталу динамічно й постійно розвиваються, трансформуються за структурою і збагачуються за змістом, що вимагає відповідного методологічно–обґрунтованого обліково–аналітичного інструментарію для відображення інформації щодо його змісту і процесу формування та використання в бізнес–моделі при розкритті цієї інформації в інтегрованому звіті.

Аналіз досліджень та постановка завдання. Термін «фінансовий капітал», на відміну від поняття «капітал», з'явився в науковому обороті відносно нещодавно після виходу в 1910 р. книги німецького економіста Р. Гільфердінга [4]. В ході аналізу форми руху капіталу при його трансформації в фінансовий капітал вчений приходив до висновку, що фінансовий капітал є грошовим капіталом і являє собою гроші, які приносять гроші.

Сучасна економічна наука розглядає фінансовий капітал з декількох сторін, що обумовлено різними теоретичними моделями його побудови, інтеграційними процесами, змінами соціально–економічного устрою, розвитком науково–технічного прогресу, інноваційними процесами та глобалізацією економіки. Аналіз поглядів вчених дозволив виділити ключові характеристики поняття «фінансовий капітал» та систематизувати підходи до його вивчення:

– монетарний підхід, представники якого (Ю.М. Воробйов [5, с. 10], В.П. Лещук [6], С.С. Свірідова [7]) аналізують фінансовий капітал, перш за все в контексті забезпечення суб'єктів господарювання грошовими засобами в різній формі;

– інституціональний підхід, прихильники якого (Л.М. Алексеєнко [8], Д. Гарднер, Р. Конвей, Р. Оуен [9], Н.В. Мещерова [10]), підходять до визначення фінансового капіталу в аспекті його використання різноманітними інститутами (банками, промисловими групами, державними установами, акціонерними товариствами тощо) та описують взаємовідносини, які виникають в результаті такого використання чи перетворення;

– обліковий підхід, з позиції якого вчені (І.О.Бланк [11], Л.Д. Буряк [12], І.В. Олександренко [13]) розглядають фінансовий капітал як джерело формування активів суб'єкта господарювання з позиції їх відображення у фінансовій звітності;

– інвестиційний підхід, в рамках якого дослідники (О.П. Дісяк [14], Н. В. Дрозд [15]) досліджують фінансовий капітал з точки зору двох його найважливіших функцій – розподільчої (визначення права власності) і трансформаційної (втілення в цінних паперах з метою отримання доходу).

Аналіз праць науковців доводить, що якісні трансформації фінансового капіталу, які полягають в диференціації і появі нових видів та масштабному кількісному зростанні його елементів мають суттєвий вплив на показники інтегрованої звітності. У зв'язку з цим метою статті визначено розробку мультифункціональної моделі опису фінансового капіталу, яка має стати методологічним базисом оцінки фінансових ризиків, які виникають в бізнес–моделі суб'єкта господарювання, для обґрунтування набору показників ефективності використання фінансового капіталу, які необхідно розкривати в інтегрованому звіті.

Результати дослідження. Інтегрована звітність заснована на розумінні того, що майбутні грошові потоки та інші концепції цінності залежать від більш широкого спектра капіталів, взаємодій, діяльності, причин і наслідків, а також від відносин, які безпосередньо пов'язані зі змінами у фінансовому капіталі [16]. Фінансовий капітал суб'єкта господарювання як економічна категорія існує об'єктивно, і його природа визначається реальним процесом формування підприємницьких структур і механізмом фінансування їхньої діяльності. Залучення фінансового капіталу в бізнес–модель починається з моменту створення суб'єкта господарювання, а процес його формування та відтворення триває протягом усього життєвого циклу підприємства, при цьому постійно змінюється його конфігурація – при створенні підприємства фінансовий капітал трансформується в операційні активи (необоротні та оборотні), перетворюючись в його продуктивну форму; при запуску та реалізації бізнес–моделі підприємства фінансовий капітал в процесі виробництва перетворюється в товарну форму (включаючи й форму виконаних робіт чи наданих послуг); при реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) товарний капітал знову перетворюється на фінансовий. Ефективність процесу відтворення фінансового капіталу та його продуктивність залежить від джерел його залучення, які визначають фінансову стабільність суб'єкта

господарювання та можуть бути умовно об'єднані в дві групи: внутрішні та зовнішні, умови формування та структура яких наведена на рисунку 1.

Основна місія фінансового капіталу суб'єкта господарювання полягає в фінансово-інвестиційному забезпеченні ефективного та сталого розвитку всієї господарської системи. Співвідносячи зазначену місію до потреб функціонування і розвитку суб'єкта господарювання доцільно до основних функцій фінансового капіталу (ФФК), які засвідчують багатоаспектність даної категорії, комплексно визначають його економічну природу та мають розкриватися в інтегрованому звіті, відносити наступні: оперативну, забезпечення платоспроможності, забезпечення фінансової стійкості, інвестиційну, відтворювальну, забезпечення прибутковості, соціально-репутаційну (табл. 1).

Рис. 1. Сукупність умов та джерела формування фінансового капіталу

На початку життєвого циклу суб'єкта господарювання й для забезпечення безперервності господарської діяльності на наступних його етапах, основною функцією фінансового капіталу є оперативна, яка полягає в тому, що фінансовий капітал є основним джерелом вкладень в необхідні для запуску бізнес-моделі та подальшого її функціонування матеріальні активи, зокрема, придбання необоротних активів (виробничого обладнання, інструментів, приладів, інвентарю, техніки, транспортних засобів, нематеріальних активів тощо), виробничих запасів (сировини і матеріалів, які використовуються в процесі створення додаткової вартості, напівфабрикатів, палива тощо), формування зареєстрованого (пайового) капіталу. На наступних етапах життєвого циклу суб'єкта господарювання ця функція полягає в спрямуванні фінансового капіталу на вчасну модернізацію, оновлення чи ремонт необоротних активів, поновлення матеріальної бази, збільшення статутного капіталу тощо.

Таблиця 1.

Характеристика показників інтегрованої звітності в частині розкриття фінансового капіталу

№ з/п	ФФК	Показники ефективності виконання функцій	Характеристика показників ефективності
1	2	3	4
1	Оперативна	забезпеченість необоротними активами	характеризує рівень виробничої потужності та обсяг фінансового капіталу вкладеного в необоротні активи
		темп зміни необоротних активів	характеризує перспективи розвитку та розширення господарської діяльності
		співвідношення матеріальних активів і дебіторської заборгованості	показує скільки матеріальних активів, які безпосередньо залучені в процес господарювання, припадає на обсяг дебіторської заборгованості
		темп зміни власного капіталу	характеризує наміри підприємства щодо залучення власних інвестицій
		маневреність власних коштів	описує, яка частка власного фінансового капіталу вкладена в найбільш мобільні активи
2	Забезпечення платоспроможності	операційний Cash-flow	характеризує чистий рух грошових коштів у результаті операційної діяльності
		загальної платоспроможності	відображає достатність ресурсів оборотних активів для погашення своїх поточних зобов'язань
		абсолютної платоспроможності	показує, яку частину платіжних зобов'язань підприємство може погасити негайно
		проміжної платоспроможності	характеризує потенційну здатність погасити короткотермінові зобов'язання за умови отримання від короткотермінових реальних дебіторів всієї суми заборгованості
		синхронності грошових потоків	оцінює ступінь узгодженості грошових потоків у часі
3	Забезпечення фінансової стійкості	рентабельність власних коштів (ROE)	характеризує ефективність використання власного капіталу
		рентабельність активів, ROA	характеризує ефективність використання всіх активів підприємства
		мультиплікація власного капіталу (фінансова залежність)	відображає частку позикового капіталу в джерелах грошових коштів
		маневреність власного капіталу	показує, яку частину власного капіталу вкладено в виробничий робочий капітал
		покриття готівковими ресурсами процентних виплат	характеризує можливість суб'єкта господарювання погашати свої борги

1	2	3	4
4	Інвестиційна	чиста теперішня вартість інвестиційного проекту (NPV)	визначає динамічну норму ефективності інвестицій як норму приведення (дисконту), при якій сума дисконтованого доходу (прибутків) за певний час стає рівною інвестиційним витратам
		внутрішня норма дохідності (IRR)	показує у відсотках прибуток з вкладеного капіталу за рік
		дисконтовані показники рентабельності (RI)	показує скільки в рік одержуємо чистого грошового потоку або чистого прибутку на одну грошову одиницю інвестиційних витрат
		період окупності (Pod)	показує з якого моменту часу (року, місяця) проект починає приносити прибуток або за скільки років вкладені інвестиції повернуться (окупляться)
		ефективність інвестицій	характеризує відповідність розрахункової прибутковості портфеля інвестиційних проектів плановій, а також виконання встановлених на поточний рік ключових подій
5	Відтворювальна	ЕВІТДА (earnings before interest, taxes, depreciation and amortization)	прибуток до вирахування відсотків, податків і амортизації основних засобів і нематеріальних активів
		ЕВІТ (earnings before interest and taxes)	прибуток до вирахування відсотків і податків
		ЕВТ (earnings before taxes)	прибуток до вирахування податків
		НОРАТ (net operating profit after tax)	чистий операційний прибуток після сплати податків
		ОІВДА operating income before depreciation and amortization	операційний дохід до вирахування амортизаційних відрахувань
6	Забезпечення прибутковості	окупність витрат основної бізнес-моделі	показує величину виробничих витрат, яка здійснюється для того, щоб отримати одну грошову одиницю чистого доходу
		прибутковість витрат основної бізнес-моделі	визначає, скільки прибутку припадає на одну грошову одиницю понесених операційних витрат
		рентабельність продажів	характеризує частку прибутку в ціні продукції
		рентабельність інвестицій	показує, скільки грошових одиниць потрібно підприємству для отримання однієї грошової одиниці прибутку
		виробничий важіль	показує, на скільки зміниться прибуток від основної діяльності підприємства при зміні виручки на 1%
7	Соціально-репутаційна	спонсорство	обсяг витраченого фінансового капіталу на спонсорську допомогу в неприбутковій підприємства
		благодійність	обсяг витраченого фінансового капіталу на благодійну діяльність
		соціальні програми працівникам	обсяг витраченого фінансового капіталу на соціальні програми працівникам (програми додаткової освіти, підвищення кваліфікації, перекваліфікації, стажування, вивчення іноземних мов тощо)
		державні соціальні програми	обсяг витраченого фінансового капіталу на загальнодержавні чи місцеві соціальні програми
		соціальна сфера	довготермінові вкладення фінансового капіталу в об'єкти соціальної сфери (дитячі садки, санаторії для персоналу, бази відпочинку тощо)

Наступною важливою функцією фінансового капіталу є забезпечення платоспроможності, яка визначає можливість суб'єкта господарювання вчасно здійснювати розрахунки за обов'язковими зобов'язаннями та характеризує стійкість бізнес-моделі й забезпечує фінансове благополуччя суб'єкта господарювання. Суміжною з функцією забезпечення платоспроможності, є функція забезпечення фінансової стійкості, яка передбачає, що фінансовий капітал, вкладений в підприємницьку діяльність, повинен окупитися за рахунок грошових надходжень від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), які виробляються в бізнес-моделі суб'єкта господарювання, а отриманий прибуток забезпечувати самофінансування та незалежність підприємства від зовнішніх залучених джерел формування активів.

В сучасних кризових умовах, які характеризуються браком вільних грошових коштів для підвищення ефективності використання фінансового капіталу вагоме місце належить інвестиційній функції фінансового капіталу, яка полягає в трансформації наявних фінансових ресурсів в інвестиції. Забезпечення безперервності діяльності суб'єкта господарювання реалізується завдяки функції відтворення фінансового капіталу, яка полягає в збалансуванні матеріальних і фінансових ресурсів на всіх стадіях реалізації бізнес-моделі для отримання прибутку на останній її стадії та перетворення його знову в фінансовий капітал.

Реалізація функції відтворення фінансового капіталу може мати різні фінансові результати, як позитивні (прибуток), так і негативні (збиток). Позитивний фінансовий результат в інтегрованому звіті описується показниками, які характеризують функцію прибутковості фінансового капіталу, яка комплексно розкриває інформацію про ефективність реалізації бізнес-моделі суб'єкта господарювання.

При ефективному виконанні вищеперелічених функцій фінансовим капіталом суб'єкт господарювання забезпечує акумулювання значних фінансових ресурсів та отримує ширші можливості для розвитку соціальної сфери, фінансової підтримки соціальних програм, спонсорства і доброчинності, що характеризує соціальну функцію фінансового капіталу. З одного боку, розвиток фінансового капіталу, як відомо, сприяє значній соціальній поляризації суспільства, а з іншого боку – його нагромадження означає одночасно і збільшення ресурсів державного бюджету, різних суспільних і позабюджетних фондів [17]. Соціальна функція фінансового капіталу полягає в його спрямуванні суб'єктом господарювання на поліпшення умов праці та відпочинку працівників, створення сприятливого психологічного клімату в колективі, надання допомоги та пільг працівникам підприємства і членам їх сімей та у благодійницькій й спонсорській діяльності, спрямованій на реалізацію міждержавних, державних чи місцевих соціальних проектів. Крім того, соціальна функція фінансового капіталу орієнтована на формування необхідного соціального іміджу суб'єкта господарювання. В інтегрованому звіті соціальна функція фінансового капіталу частково описується показниками корпоративної соціальної відповідальності, які в останній час мають не менше значення, ніж розвинута економічна інфраструктура, фінансова стабільність або реалізація проектів інноваційного розвитку.

Висновки. Проведений функціональний аналіз фінансового капіталу обґрунтовує основні блоки показників інтегрованого звіту в частині розкриття інформації про ефективність фінансової політики суб'єкта господарювання, визначає ключові напрями обліково-аналітичних робіт в частині збору інформації про фінансовий капітал та виступає основою бюджетного планування на наступні звітні періоди. Запропонована мультифункціональна модель опису фінансового капіталу в інтегрованому звіті має бути покладена в основу розробки методичних засад бухгалтерського обліку його складових.

Література

1. Яремко, І. Й. Передумови розвитку науково-теоретичних основ і методологічних засад системи бухгалтерського обліку [Текст] / І. Й. Яремко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2012. – № 721. – С. 265–268.
2. Соколов, Я. Бухгалтерский учет: от истоков до наших дней [Текст] / Я. Соколов. – Москва : Аудит : ЮНИТИ, 1996. – 638 с.
3. Самуельсон, П. Економіка [Текст] / П. Самуельсон. – Львів : Світ, 1993. – 495 с.

4. Гильфердинг, Р. Финансовый капитал [Текст] / Р. Гильфердинг. – Москва : Прогресс, 1910. – 231 с.
5. Воробйов, Ю. М. Фінансовий капітал акціонерних компаній [Текст] / Ю. М. Воробйов // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2013. – № 1. – С. 7–11.
6. Лещук, В. П. Роль фінансового капіталу у формуванні інтегрованих структур бізнесу [Текст] / В. П. Лещук // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2010. – № 691. – С. 178–180.
7. Свірідова, С. С. Структура фінансового капіталу підприємства та шляхи її оптимізації [Текст] / С. С. Свірідова, О. П. Каланжова // Труды Одесского политехнического университета. – 2009. – № 2. – С. 262–267.
8. Алексеенко, Л. М. Ринок фінансового капіталу: становлення, проблеми та перспективи [Текст] : монографія / Л. М. Алексеенко. – К. : Максимум ; Тернопіль : Економічна думка, 2004. – 424 с.
9. Гарднер, Д. Привлечение капитала [Текст] / Д. Гарднер, Р. Оуэн, Р. Конвей ; пер. с англ. – Москва : Джон Уайли энд Санз, 1995. – 464 с.
10. Мещерова, Н. В. Финансовые рынки и финансовый капитал в современной экономике: содержание, структура, институциональная характеристика [Текст] / Н. В. Мещерова // Вопросы экономики и права. – 2010. – № 11. – С. 94–104.
11. Бланк, И. А. Управление использованием капитала [Текст] / И. А. Бланк. – К. : Ника–Центр, 1999. – 398 с.
12. Буряк, Л. Д. Фінансові ресурси підприємства [Текст] / Л. Д. Буряк // Фінанси України. – 2000. – № 10. – С. 63–65.
13. Олександренко, І. В. Автоматизація фінансової діагностики: теорія і практика [Текст] / І. В. Олександренко, С. О. Пиріг. – Львів : Ліга–Прес, 2015. – 205 с.
14. Дісяк, О. П. Фінансовий капітал підприємства та джерела його формування [Електронний ресурс] / О. П. Дісяк // Качество экономического развития : Первая международная научно–практическая конференция. – Режим доступа: http://www.confcontact.com/2007may/5_disyak.php.
15. Дрозд, Н. В. Концептуальні підходи до розуміння категорії фінансового капіталу [Текст] / Н. В. Дрозд // Економіка: проблеми теорії та практики : збірник наук. праць. – 2009. – Вип. 251, Т. IV. – С. 889–895.
16. Максимова, В. Ф. Деякі питання формування складу фінансових і нефінансових показників інтегрованої звітності [Текст] / В. Ф. Максимова, Р. В. Кузіна // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Економіка. – 2015. – Вип. 2 (1). – С. 243–249.
17. Пашко, М. М. Фінансовий капітал: сутність і фактори сучасного розвитку [Текст] / М. М. Пашко // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 2. – С. 53–55.

Стаття надійшла до редакції 20.09.2017

©Крутова А. С., Нестеренко О. О.

References

1. Yaremko, I. Y. (2012). Peredumovy rozvytku naukovo–teoretychnykh osnov i metodolohichnykh zasad systemy bukhhalterskoho obliku. *Visnyk Natsionalnoho. univrsytetu «Lvivska politekhnikha»*, 721, 265–268.
2. Sokolov, Y. (1996). *Bukhhalterskii uchet: ot istokov do nashykh dnei*. Moskva: Audit, YUNITI.
3. Samuelson, P. (1993). *Ekonomika*. Lviv: Svit.
4. Hilferdynh, R. (1910). *Fynansovy kapital*. Moskva: Prohress.
5. Vorobiov, Yu. M. (2013). Finansovy kapital aktsionermykh kompanii. *Naukovyi visnyk: Finansy, banky, investytsii*, 1, 7–11.
6. Leshchuk, V. P. (2010). Rol finansovoho kapitalu u formuvanni intehrovanykh struktur biznesu. *Visnyk Natsionalnoho univrsytetu «Lvivska politekhnikha»*, 691, 178–180.
7. Sviridova, S. S., & Kalanzhova, O. P. (2009). Struktura finansovoho kapitalu pidpriemstva ta shliakhy yii optimizatsiyi. *Trudy Odesskogo politekhnicheskoho unyversitetu*, 2, 262–267.
8. Alekseienko, L. M. (2004). *Rynok finansovoho kapitalu: stanovlennia, problemy ta perspektyvy*. Kyiv: Maksimum»; Ternopil: Ekonomichna dumka.
9. Hardner, D., Ouen, R., & Konvey, R. (1995). *Privlechenie kapitala*. M.: Dzhon Uanli end Sanz.
10. Meshcherova, N. V. (2010). Finansovye rynki i fynansovy kapital v sovremennoi ekonomike: sodержanie, struktura, institutsionalnaia kharakteristika. *Voprosy ekonomiki i prava*, 11, 94–104.
11. Blank, Y. A. (1999). *Upravlenie ispolzovaniem kapitala*. Kiev: Nika–Tsentr.
12. Buriak, L. D. (2000). Finansovi resursy pidpriemstva. *Finansy Ukrainy*, 10, 63–65.
13. Oleksandrenko, I. V., & Pyrih, S. O. (2015). *Avtomatyzatsiia finansovoi diahnostyky: teoriia i praktyka*. Lviv: Liha–Pres.
14. Disyak, O.P. (2007). Finansovy kapital pidpriemstva ta dzherela yoho formuvannia. *Kachestvo ekonomicheskogo razvytiia: Pervaia mezhdunarodnaia nauchno–prakticheskaiia konferentsiia*. Available at: http://www.confcontact.com/2007may/5_disyak.php
15. Drozd, N. V. (2009). *Kontseptualni pidkhody do rozuminnia katehorii finansovoho kapitalu*. *Ekonomika: problemy teorii i praktyky*, 251(IV), 889–895.
16. Maksimova, V. F., & Kuzina, R. V. (2015). *Deiaki pytannia formuvannia skladu finansovykh i nefinansovykh pokaznykiv intehrovanoi zvitnosti*. *Naukovyi visnyk Mukachivskoho derzhavnogo univrsytetu*, 2(1), 243–249.
17. Pashko, M. M. (2010). *Finansovyy kapital: sumist i faktory suchasnoho rozvytku*. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 2, 53–55.

Received 20.09.2017

©Krutova A. S., Nesterenko O. O.